

Dr hab. n o zdrowiu Agnieszka Młynarska, Prof. SUM

Katowice, 03.07.2023

Zakład Gerontologii i Pielęgniarstwa Geriatrycznego,

Katedra Pielęgniarstwa

Wydział Nauk o Zdrowiu w Katowicach

Śląski Uniwersytet Medyczny

Recenzja rozprawy na stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauk o zdrowiu

mgr Justyna Stacherzak-Raczkowska pod tytułem:

**Poznawcze uwarunkowania efektywności wsparcia rehabilitacji kardiologicznej u
pacjentów poddawanych pomostowaniu aortalno-wieńcowemu,**
której promotorem jest Prof. dr hab. n. o zdr. Izabella Uchmanowicz.

Rehabilitacja jest wszechstronną i kompleksową (wielodyscyplinarną) interwencją, która ma na celu ułatwienie procesu zdrowienia, poprawę sprawności fizycznej i dobrostanu psychicznego. W przypadku osób z chorobami układu sercowo-naczyniowego mówimy o kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej. Warunkiem rozpoczęcia rehabilitacji jest stabilny klinicznie stan pacjenta i wyrażenie przez pacjenta zgody na udział w jej realizacji. Ocena chorych powinna obejmować wywiad dotyczący przebiegu choroby, która jest podstawą skierowania na rehabilitację kardiologiczną, oraz wywiad w zakresie chorób towarzyszących. Ważnym elementem wywiadu jest ocena dotychczasowej aktywności fizycznej, tj. codziennej fizycznej aktywności zawodowej i rekreacyjnej. U chorych po zabiegach kardiochirurgicznych na podstawie wywiadu i dokumentacji medycznej należy dodatkowo ocenić przebieg pooperacyjny, a także występowanie powikłań pooperacyjnych, takich jak niedokrwistość, niewydolność nerek, niestabilność mostka, nieprawidłowe gojenie ran, w tym obecność cech

infekcji, występowanie zespołu po kardiotoronii. Jako wspierające rehabilitację kardiologiczną wymienia się psychologiczne i behawioralne aspekty pracy z pacjentem.

Wybór tematu jest istotny dla zdrowia publicznego i nauk o zdrowiu z kilku powodów. Po pierwsze choroby sercowo-naczyniowe nadal pozostają jednym z głównych przyczyn zgonów i niepełnosprawności dorosłych Polaków. Prognoza potrzeb zdrowotnych w zakresie kardiologii dorosłych oparta jest na zmianach zachodzących w strukturze demograficznej ludności Polski. Biorąc pod uwagę dwa główne czynniki, czyli zmniejszającą się liczbę ludności i jednoczesne starzenie się społeczeństwa, należy spodziewać się rosnącego zapotrzebowania na operacje kardiologiczne.

Po drugie znajomość czynników wpływających na efektywność wsparcia rehabilitacji kardiologicznej jest bardzo istotna. Wiedza taka pozwala na holistyczne podejście do pacjenta, indywidualizację postępowania oraz bardziej efektywną rehabilitację.

W związku z tym, biorąc pod uwagę przedstawione dane, problematykę badawczą zaprezentowaną w pracy doktorskiej pt. „Poznawcze uwarunkowania efektywności wsparcia rehabilitacji kardiologicznej u pacjentów poddawanych pomostowaniu aortalno-wieńcowemu” Pani mgr Justyny Stacherzak-Raczkowskiej jest bardzo aktualnym problemem a podjęta przez Doktorantkę problematyka została ujęta w interesujący sposób.

Formalna ocena pracy

Przedstawiona do recenzji praca na stopień doktora nauk medycznych o zdrowiu ma układ typowy dla tego typu rozpraw. Struktura pracy jest przejrzysta i logiczna, została zachowana właściwa proporcja poszczególnych części. Pracę stanowi manuskrypt o łącznej objętości 264 stron wraz z piśmiennictwem, streszczeniem w języku polskim i angielskim, spisem tabel, rycin i załączników. Praca składa się z 2 części: teoretycznej i części badawczej – charakterystyki grupy badanej, wykorzystanych metod badawczych oraz szczegółowej analizy wyników badań własnych. Część teoretyczna pracy zawiera 64 stron maszynopisu i stanowi wprowadzenie w problematykę badań własnych. Doktorantka przedstawiła szczegółowo problematykę demograficznego starzenia się populacji, problemów pacjenta w podeszłym wieku oraz sprawności funkcjonalnej oraz jej składowych. Druga część pracy stanowi prezentację badań własnych. Ta część rozprawy zawiera szczegółowo cel pracy, hipotezy, zmienne oraz metodologię badań własnych: konceptualizacja badań własnych, materiał empiryczny obejmujący wyniki badań, dyskusję i wnioski. Rozprawę doktorską uzupełniają 59 tabel oraz 16 rycin uszczegóławiających zaprezentowane w pracy wyniki badań

własnych. Zawarty w rozprawie spis piśmiennictwa zawiera 351 pozycji literatury krajowej i światowej. Wszystkie pozycje dobrane są prawidłowo do tematyki pracy i zacytowane są w sposób prawidłowy w treści pracy. Tak duża ilość piśmiennictwa świadczy o dużej skrupulatności Doktorantki oraz znajomości tematu. Praca edytorsko jest bardzo staranna, czytelna, ilustrowana wieloma rycinami i tabelami. Poszczególne części są koherentne i zgodne z ich tytułami. Treść pracy zgodna jest z tytułem dysertacji.

Merytoryczna ocena pracy

We wstępie Doktorantka szczegółowo przedstawia teoretyczne aspekty pracy oraz założenia metodologiczne prezentowanych badań. Celem ogólnym pracy była analiza relacji między wybranymi poznawczymi uwarunkowaniami zdrowia a psychologiczną efektywnością rehabilitacji kardiologicznej u pacjentów po pomostowaniu aortalno wieńcowym. Doktorantka sformułowała dodatkowo 13 oraz postawiła 13 hipotez.

Na przeprowadzenie badania uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu Nr KB – 351/2019. Badanie prowadzono w Dolnośląskim Centrum Chorób Serca im. Prof. Zbigniewa Religi Medinet Sp. Z.o.o. we Wrocławiu w czasie od kwietnia 2019 roku do czerwca 2022 roku. Do badania zakwalifikowano 83 mężczyzn i 18 kobiet, którzy spełniali kryteria włączenia tj. udział w stacjonarnej, szpitalnej wczesnej rehabilitacji kardiologicznej po zabiegu CABG lub OPCAB, wyrażenie świadomej zgody, kondycja psychofizyczna umożliwiająca zrozumienie i samodzielne wypełnienie kwestionariuszy, znajomość języka polskiego. W badaniu wykorzystano standaryzowane i autorskie narzędzia badawcze: Skala Uogólnionej Własnej Skuteczności, Wielowymiarowa Skala Umiejętności Kontroli Zdrowia, skala Satysfakcji z Życia, Skala Akceptacji Choroby, Inwentarz Stanu i Cechy Lęku oraz dane społeczno-medyczne. U wszystkich pacjentów wykonano pomiary antropometryczne. Analiza statystyczna została dokonana z zastosowaniem prawidłowych testów zarówno dla uzyskanych danych jakościowych jak i ilościowych. Wyniki stanowią bardzo wartościową i obszerną część pracy. Doktorantka przedstawiła wyczerpująco charakterystykę społeczno-demograficzną badanej grupy. Dodatkowo pogrupowała wyniki badań w licznych podrozdziałach, starając się odnieść do celu badania. Zastosowanie podrozdziałów ułatwia szczegółową analizę dużej ilości danych uzyskanych przez Doktorantkę. Doktorantka wykazała, że pacjenci poddawani rehabilitacji kardiologicznej wykazują się wysokim poczuciem własnej sprawczości, które jest powiązane

z zaangażowaniem pacjentów w dodatkowe nieobowiązkowe aktywności fizyczne. Doktorantka wykazała, że korzystne jest wewnętrzne lokowanie kontroli zdrowia oraz lokowanie ich w innych ludziach.

W dyskusji Doktorantka omówiła wyniki badań w odniesieniu do danych z piśmiennictwa. Dyskusja napisana jest w sposób interesujący, ma zachowane właściwe tempo i porusza najważniejsze problemy wynikające z badań. Przedstawiona dyskusja świadczy o dużej znajomości zagadnienia.

Doktoranta po przeprowadzeniu szczegółowej analizy materiału przedstawiła 7 wniosków końcowych. Wnioski są dobrze skonstruowane i odnoszą się do wcześniej założonego celu pracy.

Z obowiązku recenzenta kilka dobrych uwag nie obniżających wartości pracy:

1. Czy oszacowano minimalną ilość respondentów w próbie we wszystkich badaniach własnych.

Podsumowanie

W podsumowaniu opinii, wysoko oceniam przygotowanie teoretyczne Doktorantki, umiejętność postawienia problemu badawczego oraz jego realizacji. Zaproponowany projekt badawczy jest interesujący, a sama praca doktorska napisana jest w sposób merytoryczny.

Podsumowując stwierdzam, że przedstawiona mi do oceny praca doktorska **mgr Justyna Stacherzak-Raczkowska** jest wartościowa i posiada duży potencjał badawczy, stanowiący podstawę do kontynuowania dalszych badań w tym kierunku. Stanowi spójną całość tematyczną i zawiera cechy nowatorskie, które mogą mieć w przyszłości zastosowanie w pracy z osobami w podeszłym wieku.

Rozprawa doktorska **mgr Justyna Stacherzak-Raczkowska pt. "Poznawcze uwarunkowania efektywności wsparcia rehabilitacji kardiologicznej u pacjentów poddawanych pomostowaniu aortalno-wieńcowemu"** spełnia warunki określone w art. 13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 64, poz. 595, z późn. zm.). Na tej podstawie przedstawiam Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im.

Piastów Śląskich we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. o zdr. Agnieszka Młynarska, Prof. SUM

Katedra Pielęgniarstwa,

Wydział Nauk o Zdrowiu,

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

